

Predlog Poljske dok se ne saniraju posledice koronavirusa:

Masku preko EU ETS šeme

Kolaps na EU ETS tržištu signalizira pad evropske potrošnje energije

Covid-19 nalaže promenu prioriteta Evropske komisije

Češki premijer:

Manimo se sada Zelenog dogovora

Efekti koronavirusa na energetski sektor

Za „spajanje energetskih sektora“ potrebno 75% više električne energije

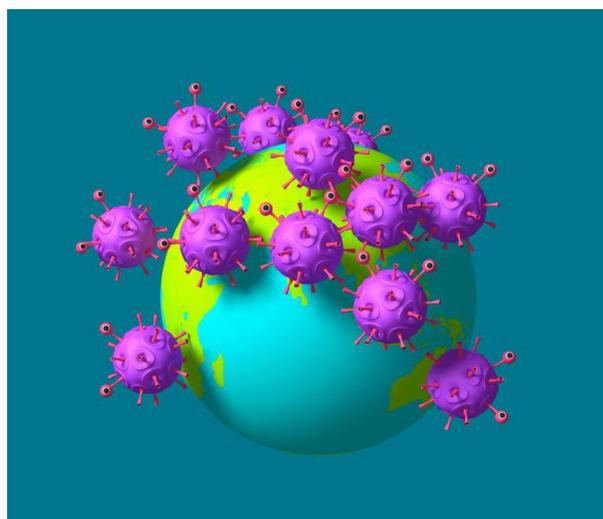
Šest EU zemalja predlažu 100% OIE energetski scenario

SADRŽAJ

Efekti koronavirusa na energetske sektor	OVDE
EU: Konsultacije o reviziji Direktive o oporezivanju energije	OVDE
Za „spajanje energetskih sektora“ potrebno 75% više električne energije	OVDE
EK: 980 miliona evra za infrastrukturne energetske projekte	OVDE
Kolaps na EU ETS tržištu signalizira pad evropske potrošnje energije	OVDE
Poljska: Ukinuti EU ETS zbog saniranja posledica koronavirusa	OVDE
Češki PM: Manimo se sada Zelenog dogovora	OVDE
Zeleni dogovor ostaje dugoročni prioritet, kaže Austrija	OVDE
Covid-19 nalaže promenu prioriteta Evropske komisije	OVDE
Pomoć ugroženim britanskim domaćinstvima u vreme corona virusa	OVDE
Četiri znaka dramatičnog opadanja ekonomske održivosti uglja	OVDE
Kipar smanjuje cenu struje zbog posledica koronavirusa	OVDE
Šest EU zemalja predlažu 100% OIE energetske scenario	OVDE
Gasprom profitira na ratu cenama nafte	OVDE
Koliko će trajati saudijsko-ruski rat cenama nafte?	OVDE
Kremlj: Cena nafte preniska	OVDE
Goldman: Brent pada na 20\$ u Q2	OVDE
Vrednost 14 Big Oil kompanija u jednoj nedelji smanjena za 500 mlrd dolara	OVDE
Rystad: Pandemija koronavirusom trajće čitavu 2020. godinu	OVDE
Mađarska želi više ruskog gasa – ministar	OVDE
I Poljski PGNiG u proceduri traženja pravnog izuzeća sa Severni tok 2	OVDE

Efekti koronavirusa na energetski sektor

NJUJORK - Ekonomske posledice pandemije izazvane eksplozivnim širenjem virusa COVID-19 mogle bi prouzrokovati široke poremećaje u energetskom sektoru, suziti potražnju, ugroziti lance snabdevanja, preusmeriti regulatornu pažnju i zanemariti prethodne prognoze rasta obnovljivih izvora energije i razvoja skladišnih kapaciteta, smatraju finansijski analitičari i stručnjaci iz industrije koje je konsultovao specijalizovani portal **Utolity Drive**.

Analitičari **BloombergNEF**-a su posebno zabrinuti za potrošnju energije, pa u najnovijim projekcijama očekuju u ovoj godini prvi pad dodatnih globalnih solarnih kapaciteta od osamdesetih godina prošlog veka.

Opšti nedostatak poslovnog i potrošačkog poverenja mogao bi uticati na finansiranje, instalacije i sporazume o kupovini električne energije, navodi se u izveštaju. Na regulatornom planu, COVID-19 bi mogao navesti kreatore politika da skrenu pažnju na hitnije potrebe, usporiti zakonodavne procese i potencijalno uticati na izgradnju OIE i skladišta energije u naredne 2021. godine, kažu analitičari.

Pandemija je takođe primorala mnoge komunalne firme na privremeno obustavljanje isključenja potrošača i uvođenje fleksibilnih planova plaćanja.

EU: Konsultacije o reviziji Direktive o oporezivanju energije

BRISEL - Evropska komisija započela je 4. marta konsultacije o reviziji Direktive o porezu na energiju (ETD) objavljivanjem Procene uticaja na početne stavke (IIA), prenosi **Euractiv**.

Revizija ETD-a jedan je od elemenata Evropskog zelenog ugovora, a njen cilj je dvostruk: (i) usklađivanje oporezivanja energenata i električne energije s energetskom i klimatskom politikom EU i (ii) očuvanje jedinstvenog tržišta EU ažuriranjem obima i strukture poreskih stopa i racionalizacijom primene oslobađanja i smanjenja poreza.

ETD utvrđuje pravila EU za oporezivanje energenata, poput goriva i mazuta, kao i električne energije. Komisija veruje da je revizija potrebna zbog razvoja u sektoru energetike od usvajanja ETD 2003. godine. Prvenstveno sa pojavom tržišta i tehnologija obnovljivih izvora energije, međunarodnih obaveza EU (npr. Pariski sporazum) i jačanja regulatornih propisa EU.

Tri pitanja

IIA ukazuje da se revizijom ETD-a nastoje obuhvatiti tri pitanja: (i) upotreba subvencija za fosilna goriva u zemljama članicama EU; (ii) neusklađenost između ETD-a i drugih EU politika kao što su EU sistem trgovanja emisijama (ETS), Direktiva o obnovljivim izvorima energije i Direktiva o energetskej efikasnosti; i (iii) nedostatak relevantnosti trenutnog ETD-a za unutrašnje tržište jer su minimalne poreske stope izgubile svoj efekat.

Tri opcije

Kako bi se uhvatila u koštac s tim pitanjima, Komisija, polazeći od analize objavljene prošlog septembra, ([Vidi VILTEN 499](#)) razmatra brojne političke opcije kao što su:

- (i) minimalne stope akciza, uzimajući u obzir energetska sadržaj i povezanost sa emisijama gasova staklene bašte;
- (ii) Sektorska diferencijacija poreza, uzimajući u obzir postojeću razliku između motornog goriva i lož ulja i fokusiranje na rešavanje subvencija za fosilna goriva; i
- (iii) Obuhvat proizvoda, uzimajući u obzir da se upotreba određenih novih energenata (poput vodonika, sintetičkih goriva, e-goriva, naprednih biogoriva i električne energije) trenutno obeshrabruje jer se mogu oporezivati na isti način kao i tradicionalni energetska proizvodi.

Komisija stoga namerava da osigura, između ostalog, da se „zelena“ obnovljiva električna energija

može oporezivati povoljnije od „smeđe“ električne energije. Osim toga, Komisija predviđa

da će biti potrebne posebne političke opcije za sektore vazduhoplovstva i pomorstvo.

Izglasavanje kvalifikovanom većinom?

Iz proceduralne perspektive, IIA predviđa potencijalnu promenu pravne osnove ETD-a. Dok se ETD trenutno zasniva na članu 113. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU), Komisija predlaže da pravni temelj za reviziju ETD-a može biti član 192. UFEU-a koji se fokusira na problem životne sredine.

Suštinska razlika između ove dve odredbe je da se u skladu s prvom zahteva jednoglasnost svih država članica EU, dok druga predviđa glasanje kvalifikovanom većinom u Savetu EU.

Za „spajanje energetskih sektora“ potrebno 75% više električne energije

LONDON/ BRISEL - Direktna i indirektna elektrifikacija transporta, zgrada i industrije mogla bi doneti do 60% smanjenje emisije ugljenika u Evropi do 2050. godine - ali to će zahtevati masivni porast proizvodnje električne energije iz čistih izvora, prema istraživanju firme **BloombergNEF**.

Takozvano "sektorsko spajanje" gasnih i elektroenergetskih mreža moglo bi dati veliki doprinos cilju EU da sredinom veka postane prvi klimatski neutralan kontinent u svetu, navodi se u izvještaju, objavljenom 11. marta.

Transport, zgradarstvo i industrija, koji zajedno troše skoro polovinu električne energije u EU, i dalje se uglavnom oslanjaju na fosilna goriva pa je njihovo zajedničko povezivanje za „hibridni“ energetska sistem koji kombinuje prirodni gas i električnu energiju deo najnovijeg razmišljanja u Briselu.

Potrebna ogromna ulaganja

Ali to će zahtevati masovna ulaganja u čistu proizvodnju električne energije i strukturne promene pravila energetskog tržišta EU, navodi se u izveštaju.

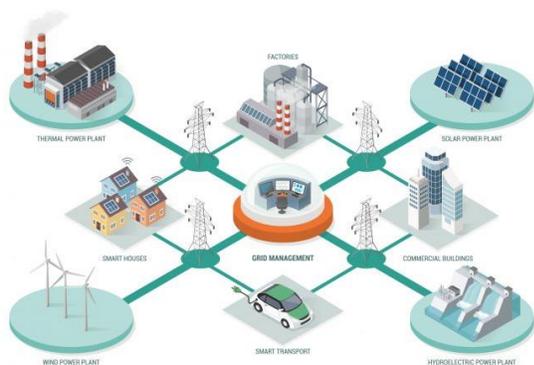
"Bitno je da vlade i regulatori usvoje dizajn tržišta električne energije koji omogućava programerima projekata vetro i solarne energije, kao i onima koji planiraju postrojenja za baterijska skladištenje ili usluge reakcije na potražnju, da predvide nivo povrata koji opravdava njihovu investiciju", rekao je Albert Čeng, šef istraživanja u BloombergNEF-u.

Iako postoje različite definicije šta zapravo znači spajanje sektora, Gregory Kay iz BloombergNEF-a veruje da se to može jednostavno "svesti na direktnu i indirektnu elektrifikaciju".

Direktna uključuje razvijanje električnih vozila u saobraćaju i širenje električnih sistema grejanja poput toplotnih pumpi u zgradama i nekim segmentima industrije.

Indirektna uključuje prelazak na „zeleni vodonik“ proizveden elektrolizom, koristeći obnovljivu električnu energiju kao gorivo za grejanje zgrada i industrijskih procesa.

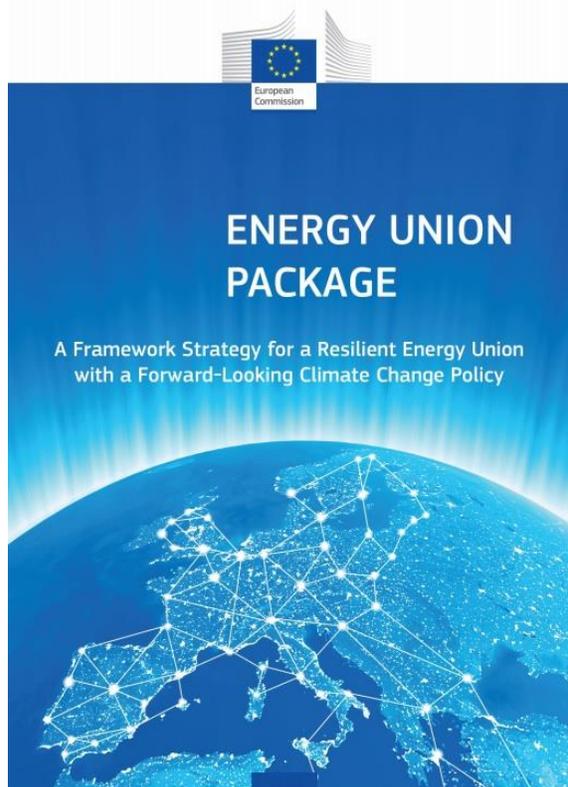
Potrebna je dodatni kapacitet napajanja 75%

Međutim, spajanje sektora će zahtevati izgradnju dodatnih kapaciteta električne energije i povezane infrastrukture - dalekovodi, elektrolizatori i postrojenja za napajanje gasom.

Sve u svemu, BloombergNEF procenjuje da će elektroenergetskom sistemu do 2050. biti potrebno "oko 75% više proizvodnog kapaciteta" u odnosu na ono što bi bilo potrebno bez dodatnog spajanja sektora.

Buduća uloga gasa

Evropska komisija se uglavnom slaže s ovom analizom. U svojim dugoročnim klimatskim scenarijima za 2050. godinu, EK navodi da će do sredine veka 53% evropske potrošnje energije morati da podmiri energija sa niskim udjelom ugljenika proizvedena iz obnovljivih izvora i nuklearna energija - prema oko 22% trenutno.

Međutim, čini se da u Komisiji imaju i druge pretpostavke, kada kažu da se udeo električne energije u energetsom miksu EU do 2050. godine mora udvostručiti samo da bi se postigao cilj EU-a o klimatskoj neutralnosti.

Izgleda da izvršna vlast EU preuzima veću ulogu za gasove sa niskim udjelom ugljika poput vodika ili biometana do 2050. godine. "Spajanje sektora nije samo pitanje elektrifikacije, nego još važnije kako sektori mogu međusobno komunicirati" kako bi doprinijeli efikasnijem i ekonomičnijem energetsom sustavu, rekao je Costas Stamatīs, službenik za politiku u Direkciji za energetiku Komisije, koji je govorio na pokretanju izvještaja BloombergNEF-a. Ranije ove sedmice, Komisija je najavila pokretanje cilja Saveza za čisti vodik u cijeloj EU

EK: 980 miliona evra za infrastrukturne energetske projekte

BRISEL - Evropska komisija najavila je pomoć iz svojih fondova od gotovo 980 miliona evra za finansiranje projekata energetske infrastrukture u okviru tzv. Instrumenta za povezivanje Evrope (CEF).

Poziv za dostavljanje predloga otvoren je do 27. maja za projekte koji doprinose srednjoročnim i dugoročnim ciljevima dekarbonizacije EU.

Projekti moraju biti označeni kao Projekti od zajedničkog interesa (PCI) na četvrtoj listi EU PCI-a kako bi bili podobni za prijavu.

Predloženi projekti, koji mogu biti studije ili radovi, vrednovaće se prema nekoliko kriterijuma, uključujući stanje zrelosti, prekograničnu dimenziju i do koje mere će ukloniti uska grla i zaustaviti energetska izolaciju.

Radovi će se ocenjivati između juna i septembra, a rezultati se očekuju u oktobru.

Kolaps na EU ETS tržištu signalizira pad evropske potrošnje energije

BRISEL - Pad potražnje dozvola za emisije ugljen-dioksida signalizira da industrijska potrošnja energije opada jer kompanije zatvaraju fabrike i smanjuju radne smene širom Evropske unije, piše **Bloomberg**.

Prodaja dozvola je 18. marta smanjena za čak 18%, što je bio najveći pad zabeležen u jenom danu u 18 meseci.

Jasni znak usporavanja na ovom tržištu pojavio se dan ranije kada je Evropska berza energije otkazala aukciju za emisione dozvole jer su ponude pale ispod volumena dostupnog za prodaju. To je bio prvi slučaj otkazivanja prodaja od juna prošle godine.

Poljska: Ukinuti EU ETS zbog saniranja posledica koronavirusa

BRISEL - Evropska unija trebalo bi da ukine svoj Sistem trgovanja emisijama (ETS) ili izuzme Poljsku iz te šeme u borbi protiv globalnog zagrevanja kako bi se Varšava oslobodila sredstava za borbu protiv posledica koronavirusa, rekao je jedan visoki poljski zvaničnik.

Zamenik ministra za državnu imovinu Janusz Kowalski rekao je 17. marta za **Reuters** da je jasno da će evropske zemlje tragati za dodatnim sredstvima kako bi pomogli svojoj privredi i građanima. "Poljska i druge zemlje trebalo bi da se same brinu o klimi, a ETS bi trebao biti uklonjen od 1. januara 2021. ili barem bi Poljsku trebalo i isključiti iz tog sistema.

"Ovo će biti vrijeme za donošenje različitih nekonvencionalnih, političkih odluka na svim nivoima, rekao je Kowalski i dodao da očekuje da će i druge države u srednjoj i istočnoj Evropi podržati taj predlog.

Poljska najviše energije proizvodi iz uglja i bila je jedina država EU koja je na samitu u decembru odbila da se obaveže na klimatsku neutralnost do 2050. godine.

Češki PM: Manimo se sada Zelenog dogovora

Međutim i češki premijer Andrej Babiš je rekao 16. marta da bi EU za sada trebalo da se fokusira na borbu protiv koronavirusa, a ne na svoj paket "Zelenog dogovora" za borbu protiv klimatskih promena.

Zeleni dogovor ostaje dugoročni prioritet, kaže Austrija

BEČ - Austrijska ministarka za klimatske akcije Leonore Gevesler odbacila je pozive češkog premijera Andreja Babiša da Zeleni dogovor EU treba ukinuti kako bi se fokusirao na koronavirus. "Ne slažem se sa Andrejem Babišom", rekla je za **Euractiv** Gevesler ... jer političari imaju odgovornost da pruže dugoročnu perspektivu svojim građanima.

„Klimatske promene predstavljaju egzistencijalnu pretnju koja se može rešiti sa ekonomskim programom, "Zelenim nju dilom“, rekla je Gevesler aludirajući nacionalni program predsednika Frenklina Ruzvelta sproveden između 1933.-38. godine radi saniranja eških posledica Velike depresije.

Pomoć ugroženim britanskim domaćinstvima u vreme corona virusa

LONDON - Snabdevači britanskih potrošača električnom energijom i prirodnim gasom dogovorili su hitni paket mera kako bi se osiguralo da niko ne bude isključen u vreme epidemije korona virusa, javlja **BBC**.

Više od četiri miliona ljudi koji su na pripejd brojilima dobiće pomoć ako ne budu u mogućnosti da inapuste dsomove radi avanske uplate energije. To će se rešiti bilo odobravanjem kredita ili automatskom uplatom sredstava od strane snabdevača na njihova brojila.

Kasnije je moguće reprogramiranje otplate duga koji se bude akumulirao u vreme karantina.

Socijalno ugroženi potrošači, dobiće takođe pomoć i neće moći da budu isključivani dok traje epidemija.

Covid-19 nalaže promenu prioriteta Evropske komisije

BRISEL - Evropska komisija mora da preuredi svoje prioritete u vreme krize izazvane pandemijom koronavirusna, pri čemu će „nebitne“ inicijative poput strategije biodiverziteta i „Farm to Fork“ za održivu hranu odložiti, saznaje **Euractiv**.

Službeno, predstava se mora nastaviti. Međutim, privatno, zvaničnici priznaju da Brisel mora da preispita svoje prioritete kako bi bacio svu svoju težinu iza tekuće borbe protiv koronavirusa.

Erik Mamer, glavni portparol Evropske komisije, rekao je tokom redovnog brifinga za štampu 17. marta da je u toku preusmeravanja prioriteta ku Evropskoj komisiji, delom i zbog ograničenja na telekomunikacionim mrežama opterećenim prelaskom mase zaposlenin na rad od kuće.

Ostale inicijative u vezi sa Zelenim dogovorom takođe će verovatno biti odložene. Ali to ne znači da bi Evropa trebalo „da zaboravi na Zeleni dogovor“ i da se usredsredi na koronavirus, kao što je u prošli ponedeljak predložio češki premijer Andrej Babiš, rekao je za Euractiv jedan zvaničnik EU pod uslovom anonimnosti.

Komisija takođe neće staviti svoju šemu trgovanja ugljendioksidom na čekanje, kao što je Poljska zatražila, saopštili su zvaničnici.

Četiri znaka dramatičnog opadanja ekonomske održivosti uglja

BRISEL - U svetu energije u poslednjih 20 godina nije bilo dramatičnije priče od uspona i pada uglja, piše Euractiv.

Početak 2000-ih uglj je podstakao brzi rast Kine. Od 2000. do 2013. godine, potrošnja uglja u zemlji rasla je jezivim tempom u proseku od 12 odsto godišnje, sa 1,36 milijardi tona godišnje na 4,24 milijarde. Kina je neko vreme sagorevala preko polovine globalno proizvedenog uglja. Proizvođači uglja širom sveta cvetali su i mnogi su verovali da će se „ekonomsko čudo“ nastaviti zauvek.

Nije (1) Početkom 2010-ih, kineski industrijski bum počeo se usporavati, (2) u SAD je uglj zamenio jeftini gas proizveden iz škriljaca, (3) svet se probudio zbog klimatskih promena, a (4) obnovljiva energija započela je nezaustavljiv marš niz krivulje troškova.

Rezultat je bio izvanredan preokret bogatstva uglja u trenutku kada je jasnije nego ikad prije da moramo prestati koristiti fosilna goriva.

Kipar smanjuje cenu struje zbog posledica koronavirusa

NIKOZIJA - Kiparska vlada je predložila energetsom regulatoru da za naredna tri meseca smanji cenu električne energije za 10 odsto, izjavio je 18. marta ministar finansija Konstantinos Petrides.

Electricity Authority of Cyprus

Predlog je deo mera kojima bi se pomoglo potrošačima i industriji da neutrališe deo finansijskih gubitaka izazvan smanjenjem plata, kao i smanjenom privrednom aktivnosti zbog krize koronavirusa, piše **Cyprus Mail**.

Šest EU zemalja predlažu 100% OIE energetski scenario

BRISEL - Austrija, Danska, Irska, Litvanija, Luksemburg i Španija uputile su zajedničko pismo Evropskoj komisiji pozivajući na uključivanje stopostotnog scenarija obnovljive energije u dugoročne klimatske projekcije, objavio je 13. marta ekskluzivno portal Euractiv.

U novembru 2018. Komisija je objavila osam energetske scenarija za 2050. godinu, ocrtavajući različite putove za smanjenje emisija kako bi se evropska privreda uskladila sa Pariskim sporazumom o klimatskim promenama.

Međutim, nijedna od osam opcija, u rasponu od uobičajenog poslovanja do smanjenja emisije na neto nulu, nije uključivala scenario zasnovan na 100% udela obnovljivih izvora energije u ukupnom energetsom miksu EU.

Međutim, samo je dvoje njih postiglo klimatsku neutralnost, koju su u međuvremenu šefovi država i vlada EU izabrali kao preferiranu opciju.

„Iako pozdravljamo ovu viziju, takođe izražavamo želju za scenarijom od 100% obnovljive energije u 2050. godini, a posebno 100% u sektoru električne energije“, navodi se u pismu i pozdravlja „opredjeljenje“ Komisije da radi na takvom scenariju kroz analizu troškova i koristi koja se trenutno sprovodi kao deo evropskog zakona o klimi.

Početkom marta Komisija je predložila da se posebnim zakonom "nepovratno" pravno obavežeza svih 27 država članica realizacija EU cilja postizanja klimatske neutralnosti do 2050.

Međutim, iz Komisije je saopšteno da će im biti potrebno više vremena do septembra za dovršetak detaljne analize troškova i koristi za nadogradnju blokovskog cilja za 2030. godinu, kako bi se uskladio sa nultom metom za 2050.

Države članice EU zatražile su takvu detaljnu procenu kao preduslov za povećanje cilja EU do 2030. na 50-55% smanjenja emisija gasova efekta staklene bašte, sa trenutno zacrtanih 40%.

The 100% renewable energy call is not new. Last year, the same group of countries – minus Denmark – already joined calls for a long-term scenario based on 100% renewables.

Gasprom profitira na ratu cenama nafte

MOSKVA - Rusija veruje da će joj rat cenama nafte pomoći u borbi za udeo na tržištu prirodnog gasa u Evropi.

Pandemija koronavirusa i pad cena nafte - iako su negativni za sve prodavace gasa širom sveta - verovatno će pogoditi izvoznike utečjenog gasa (LNG) više nego ruski Gasprom, tvrdi za novinsku agenciju RIA Novosti ruski energetski analitičar Aleksandar Sobko.

Kolaps cena nafte neće povući ruski gas na dole, tvrdi Sobko, navodeći da je većina dugoročnih ugovora o LNG-u, posebno ona starija, indeksirana na cene nafte, u poređenju s 32 posto dugoročnih ugovora Gasproma koji su vezani na cene nafte.

Rušenje cena nafte trebalo bi da umanj prihode izvoznika LNG-a čiji su ugovori indeksirani na cenu nafte. Zagušenje ponudom LNG-a usled smanjene potražnje i usporavanja ekonomije (i direktne recesije na mnogim zrelim tržištima) verovatno će duže zadržavati niske cene LNG-a, primoravajući proizvođača LNG-a na odlaganje konačnih investicionih odluka o novim projektima.

Koliko će trajati saudijsko-ruski rat cenama nafte?

LONDON - Ako je istorija bilo koji vodič, bitka će biti duga. Rijad je u poslednjih 35 godina vodio četiri rata cenama, uključujući i sadašnji. Svi su trajali najmanje godinu dana, a cene su pale najmanje 50%, piše **Bloomberg**.

Ovo je možda drugačije - nikad do sada se šok potražnje nije događao u isto vreme kao i šok ponude. Ali prethodni ratovi mogu barem biti vodič za pragove pretrpljenog bola kod kreatora politika.

Prvi rat cenama: 13 meseci. U junu 1985. na sastanku u Taifu u Saudijskoj Arabiji kralj Fahd upozorio je zemlje OPEC-a da njegova zemlja više neće sama nositi teret smanjenja proizvodnje. U novembru je Rijad počeo da preplavljuje tržište ponudom. Nafta je za šest meseci pala sa 31 dolara za barel na 9,75 dolara za barel. Mir je nastupio tek u decembru 1986. godine.

Drugi rat cenama: 17 meseci. Sve je počelo u novembru 1997. godine na sastanku u Džakarti u Indoneziji. Saudijska Arabija pojačala je proizvodnju u borbi protiv Venecuele, koja je brzo stekla tržišni udeo na unosnom američkom tržištu. Rijad nije očekivao da će se potražnja urušiti usled krize koja se pojavila na tržištu i tople zime. Nafta je pala sa oko 20 dolara za barel na manje od 10 dolara, a mir nije stigao do aprila 1999. godine.

Treći rat cenama: 22 meseca. Počelo je u novembru 2014. sastankom u Beču. Smorena ponudom od ne-OPEC zemalja koje su se okoristile smanjenjem proizvodnje OPEC-a, zabrinuta zbog uticaja američke revolucije iz škriljaca, Saudijska Arabija je usvojila politiku "proizvodi koliko ti je volja". Nafta se srušila sa oko 100 dolara za barel na 27,88 dolara. Mir je došao tek u septembru 2016. godine: Rijad je napravio zaokret i Rusija se pridružila politici smanjenja proizvodnje.

Ovoga puta bitka je od početka postala brutalnija, sa cenama koje su u danima padale više od 35%. U prošlim ratovima cene su polako padale tokom nekoliko meseci. Nova saudijska taktika šokiranja i zastrađivanja može samo skratiti borbu nanoseći tako mnogo bola, i takvom brzinom, da svi moraju što pre sestiti za sto, konstatuje Bloomberg.

Kremlj: Cena nafte preniska

MOSKVA - Sa naftom koji se srozala blizu 18-godišnjeg minimuma usled neviđenih šokova ponude i potražnje, Rusija je konstatovala da je sirova nafta previše jeftina", prenosi u sredu **Bloomberg**.

"Naravno da je to niska cena, željeli bismo da je vidimo višu", rekao je glasnogovornik Kremlja Dmitrij Peskov putem video konferencije za novinare.

Bloomberg konstatuje da je ovo prvi put od izbijanja saudijsko-ruskog rata cenama da Moskva signalizuje da tolerancija zemlje prema niskim cenama možda postaje tanka.

"Vrlo pažljivo pratimo i analiziramo situaciju na globalnim tržištima nafte, pokušavamo da izradimo prognoze za kratak i srednji rok", rekao je Peskov.

"Zavisno od rezultata analize, Rusija će oblikovati svoje stajalište o svakoj potencijalnoj novoj saradnji s OPEC-om, konstatovao je on.

Goldman: Brent pada na 20\$ u Q2

NJUJORK, OSLO - "Kolaps potražnje za naftom zbog širenja koronavirusa izgleda sve strmiji", konstatuje u ovonedeljnoj poruci investitorima **Goldman Sachs**.

Banka takođe predviđa da će Brent sirova nafta pasti na 20 dolara za barel (USD/bbl) u drugom kvartalu, na nivo koji nije viđen od početka 2002. Goldman je doduše u petak saopštio da bi eventualno Trampovo posredovanje između Rijada i Moskve moglo podići cenu Brenta iznad 30 USD.

Goldman takođe očekuje smanjenje potrošnje nafte od 8 miliona barela na dan (Mbd) do kraja marta, a na godišnjem nivou pad od 1,1 Mbd, za koji navodi da bi bio najveći zabeležen do sada.

Rystad Energy, s druge strane, projektuje za ovu godinu pad ukupne potrošnje nafte od čak 2,8 Mbd. "Da bismo ovo stavili u kontekst, prošle nedelje smo prognozirali smanjenje od samo 600.000 barela na dan," navode iz prestižne norveške energetske konsultantske firme.

Vrednost 14 Big Oil kompanija u jednoj nedelji smanjena za 500 mlrd dolara

LONDON - Zbog pada cena nafte, tržišna vrednost 14 najvećih javnih naftnih kompanija na svetu smanjila se u jednoj nedelji za 495 milijardi dolara, piše u ponedeljak portal CryptoDictation. Sledi Chevron, s gubitkom vrednosti od 22,4 milijarde dolara, pa ConocoPhillips čija je tržišna kapitalizacija smanjena za 15,1 milijardu dolara. Saudijska nacionalna naftna kompanija Saudi Aramco registrovala je najveći pad tržišne vrednosti, pokazuju podaci o kretanju cena deonice i tržišnih vrednosti 14 naftnih velikana. Vrednost deonice Aramco-a, najvrednije kompanije na svetu, smanjena je 12,1 odsto od 8. do 12. marta na saudijskoj berzi Tadawul, dok je tržišna vrednost kompanije smanjena za 230 milijardi dolara.

Aramco - 12,1, Shell - 30,8%, Total – 30% ...

Iza Saudi Aramco-a, naftna kompanija koja je doživjela najveći gubitak na tržišnoj vrednosti, je anglo-holandski Royal Dutch Shell. Vrednost kompanije po akciji smanjila se za 30,8 posto u periodu od 9. do 13. marta, dok je njena tržišna vrednost pala na 48,3 milijarde dolara. Francuski Total je zabeležio gubitak od tržišne vrednosti od 33,7 milijardi dolara, jer je cena njegove akcije pala u pomenutom periodu za 29,9 odsto.

U isto vreme, akcije britanskog BP-a pale su za 30,1 odsto, a njegova tržišna vrednost smanjena je za 29,5 milijardi dolara, dok su akcije italijanskog Enija pale za 32,4 posto, a njegova tržišna vrednost za 13,5 milijardi dolara.

S druge strane, tržišna vrijednost norveškog Equinor-a smanjena je za 12,7 milijardi dolara u 5 trgovinskih dana, dok su njene deonice pojeftinile za 27,2 odsto.

U 5 trgovinskih dana između 9. i 13. marta, istopilo se ukupno 97 milijardi dolara tržišne vrednosti 6 najvećih američkih naftnih kompanija. Vrednost američkog ExxonMobila po deonici smanjila se za 20,1 posto, a tržišna vrednost za 40,5 mlrd USD.

I ruski naftaši gube vrednost

Ruski giganti Rosneft i Lukoil, takođe beleže pad tržišne vrednosti. Na moskovskoj berzi, akcije najveće ruske naftne kompanije Rosnjeft pale su za 32,2 posto, a tržišna vrijednost za 19 milijardi dolara u 4 trgovinska dana između 10. i 13. marta. Deonice druge ruske naftne kompanije, Lukoila, pale su za 21,1 odsto tokom ova 4 dana trgovanja, uz gubitak tržišne vrednosti od 11 milijardi dolara.

Cene nafte pale su na najniži nivo u poslednje 4 godine, što je uticalo i na cene akcija i tržišne vrednosti svetskih gigantskih proizvođača nafte.

Rystad: Pandemija koronavirusom trajaće čitavu 2020. godinu

OSLO – Očekuje se da će pandemija virusom Covid-19 trajati tokom čitave 2020. godine, a u nekim slučajeva produžiti se i u 2021, rekao je Jarand Rystad, CEO ugledne norveške energetske konsultantske kompanije Rystad Energy.

U virtualnoj press konferenciji Rystad je dodao da će to izazvati dramatične posledice u sektoru nafte i gasa.

Mađarska želi više ruskog gasa – ministar

MOSKVA - Mađarska želi da poveća uvoz ruskog gasa sledeće godine, izjavio je u sredu mađarski ministar spoljnih poslova Peter Sijarto.

"Mađarska ima (od Gasproma) garancije za isporuku dodatnih 2,2 milijarde kubnih metara gasa ove godine, čime je zemlja pokrila sve svoje potrebe u 2020, rekao je Sijarto na press konferenciji u Moskvi sa ruskim kolegom Sergejem Lavrovim, prenosi

Strane su se već dogovorile o isporuci 1,5 milijardi kubnih metara gasa za sledeću godinu, ali pregovori počinju o povećanju te količine na 4,2 milijarde kubika, rekao je mađarski ministar.

Mađarska je zainteresovana za uvoz ruskog gasa gasovodom Turski tok od kraja sledeće godine, ako bude moguće, rekao je.

Kao početni korak da se to postigne, Mađarska gradi 15 kilometara cevovoda od srpske granice koji se povezuje sa nacionalnim sistemom za transport gasa, čime se omogućava isporuka 6 milijardi kubnih metara gasa, dodao je ministar Sijarto.

I Poljski PGNiG u proceduri traženja pravnog izuzeća sa Severni tok 2

LONDON – Poljska naftno-gasna kompanija PGNiG saopštila je u četvrtak da je dobila pravo da se pridruži proceduri koja ispituje hoće li se dopustiti spornom gasovodu Severni tok 2 izuzeće iz dela energetske zakona EU.

Razvojna kompanija Nord Stream 2 u vlasništvu Gasproma u januaru je zatražila od nemačkog energetske regulatora Bundesnetzagentur odstupanje od trećeg energetske paketa EU za planirani gasovod kapaciteta 55 milijardi m3 godišnje.

To bi omogućilo operatoru gasovoda izuzetak od pravila pristupa treće strane, obaveze razdvajanja transportera i snabdevača gasa i zahteva za transparentnim tarifama.

PGNiG tvrdi da Severnom toku 2 ne bi trebalo odobriti ta izuzeća i u februaru je zatražio da mu se odobri učešće u proceduri razmatranja ovog zahteva razvojne kompanije.

"PGNiG-u i njenoj nemačkoj podružnici PGNiG Supply & Trading omogućeno je da se pridruže proceduri u kojoj Nord Stream 2 traži odstupanje od zahteva trećeg energetske paketa EU", navodi se u saopštenju poljske kompanije.

Poljska veruje da će Severni tok 2 - koji bi udvostručio kapacitet direktno podbaltičkog transportnog gasnog koridora Rusija - Nemačka na 110 mlrd m3 godišnje - koncentrisati previše evropskog snabdevanja gasom na jedan izvor i na jednoj ruti, a mogao bi izazvati i manje ruskog gasa koji tranzitira kroz Poljsku u Evropu.

U skladu s primenjivim zakonom, odluku o odobravanju odstupanja doneće Bundesnetzagentur, a postupak će se zaključiti do 24. maja.

